

"Dua bir ibadettir. Abd, kendi aczini ve fakrını dua ile ilân eder. Zâhirî maksatlar ise, o duanın ve o ibadet-i duaiyenin vakitleridir; hakikî faideleri değil..." Bu cümleleri izah eder misiniz?

Güneşin batışı akşam namazının vaktidir. Güneşin ve ayın tutulmaları da "**küsun ve husuf namazları**" denilen iki hususî namazın vakitleridir. Ramazan hilalinin görülmesi Ramazan orucunun vaktidir. Vakitleri girince bu ibadetler ifa edilir.

23. Söz'de de denildiği gibi; "**Hem dua bir ubûdiyettir. Ubûdiyet ise, semerâtı uhreviyedir. Dünyevî maksatlar ise, o nevi dua ve ibadetin vakitleridir. O maksatlar, gayeleri değil.**"

Dua bir ubudiyettir. Ubudiyet de sırf Allah için yapılır. Duanın esası ve gayesi budur. "**Cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.**" (Zâriyât Suresi, 51/56)

Duanın asıl mânâsı insanın acziyetini ifade etmesidir. İstenilen arzuya kavuşmak asıl maksad değildir. Dua neticeyi elde etmek için değil, ibadet için yapılır. Dua; insanın acizliğini ve fakirliğini idrak edip, kudreti sonsuz, gınası nihâyetsiz ve iradesi mutlak olan Cenab-ı Hakk'a sığınması, O'ndan medet dilemesidir.

İhtiyaç sahibi olmak, bela ve musibetlere maruz kalmak, âciz ve zayıf olmak gibi haller, insanı tazarru ve niyaza, dua ve ibadete, Rabbine ilticaya ve O'ndan istimdat etmeye götürür.

Aç kalan insan Rezzak olan Allah'tan rızık ister, hasta kişi Şâfi olan Allah'tan şifa talep eder. İnsanın nihâyetsiz âciz ve fakir olarak yaratılması, onun Allah'a sığınmasına ve O'ndan yardım dilemesine vesiledir. Zaten ibadetin ruhu ve duanın sırrı da budur.

İnsanların ekserisi dünyaya meftun olduğu için, dua ve niyazlarında da ekseriyetle dünyevî saadet isterler. Hâlbuki dua ve ibadetin sebebi emr-i İlahi, neticesi, Allah'ın rızası olmalıdır. Sıkıntılar, bela ve musibetler duanın vaktidir.

"Hem güneşin ve ayın tutulmaları, 'küsun ve husuf namazları' denilen iki mühim ibadetin vakitleridir."

Güneş ve ay tutulması İlâhi azameti gösteren âyetlerdir. Cenab-ı Hak, bir defterin sayfalarını çevirir gibi; gündüzü geceye, geceyi gündüze döndürüyor; güneşi, ayı ve sayısız yıldızları emrine itaat ettiriyor. Dünyadan milyonlarca büyük kütleler O'nun azameti karşısında boyun büküyorlar.

Ülfetten dolayı sair zamanlarda azamet-i İlâhiyeyi ekser insanlar göremiyorlar. Ay ve güneş tutulması olduğu zaman, Cenab-ı Hakk'ın; güneş ve ay üzerindeki tasarrufunu, hârika icraatını ve azametinin şa'şâasını bir derece görebiliyoruz. Yüce Allah'ın bütün nimetleri hârika, bütün eserleri garip, bütün fiilleri mu'cizedir.

İşte güneş ve ay tutulmasındaki hikmeti idrak edenler, Rablerinin bütün noksan sıfatlardan münezze, azamet ve kibriya sahibi olduğunu bu vesileyle bir daha hatırlayıp küsuf ve hüsuf namazını eda ediyorlar.

Aynı şekilde, yağmursuzluk yağmur namazının vaktidir. Yağmur duası yağmur yağsın diye yapılmaz. Sırf Allah'ın rızasını kazanmak için yapılır. Böyle bir niyetle o namaz kılınırsa, kulluğa münafi olur. Burada yağmur talebi ve duası var, ama bu zahirî bir maksattır. Hakikî faide rıza-ı ilahîdir. Bu rıza ahirette nasıl bir şekilde tezahür edecek onu Allah bilir.

Bazı bela ve musibetler belli duaların vakitleridir. O dualar samimi olarak yapıldığında, hakikî faide olan rıza-yı ilahîye erişir, karşılığını da âhirette bakî bir surette görürüz. Zahirî maksad olan bela ve musibetlerin def'i ise Cenab-Hakk'ın hikmetine tabidir. **Allah bizim heveslerimizi kâinata mühendis yapmamıştır.** Her şeyi bizim arzu ve heveslerimize göre tanzim etmesini beklemek kulluk edebine aykırıdır. Üstad bunu şöyle bir misalle anlatır:

“Madem Cenâb-ı Hak Hakîmdir. Biz Ondan isteriz, O da bize cevap verir. Fakat hikmetine göre bizimle muamele eder. Hasta, tabibin hikmetini itham etmemeli. Hasta bal ister; tabib-i hâzık, sıtması için sulfato verir. 'Tabip beni dinlemedi.' denilmez. Belki âh ü fizârını dinledi, işitti, cevap da verdi, maksudun iyisini yerine getirdi.” (1)

Üstad Hazretleri kulluk edebini şöyle ifade eder:

“Demek, dua bir sırr-ı ubudiyettir. Ubudiyet ise, hâlisen livechillâh olmalı. Yalnız aczini izhar edip, dua ile Ona iltica etmeli, rububiyetine karışmamalı. Tedbiri Ona bırakmalı, hikmetine itimad etmeli, rahmetini itham etmemeli.” ([Sözler, Yirmi Üçüncü Söz](#))

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Dördüncü Mektup.](#)